

НАСТАВНО-УМЕТНИЧКОМ ВЕЋУ
ФАКУЛТЕТА ЛИКОВНИХ УМЕТНОСТИ У БЕОГРАДУ
Париска 16, Београд
11000 Београд

СЕНАТУ УНИВЕРЗИТЕТА УМЕТНОСТИ У БЕОГРАДУ

ИЗВЕШТАЈ КОМИСИЈЕ ЗА ОЦЕНУ И ОДБРАНУ ДОКТОРСКОГ УМЕТНИЧКОГ
ПРОЈЕКТА И ПИСАНОГ РАДА:

**ПРОСТОРНО-ВРЕМЕНСКА КОНТЕКСТУАЛИЗАЦИЈА И
ПРОИЗВОДЊА ЗНАЧЕЊА У ЛИКОВНОМ ДЕЛУ – изложба слика,
цртежа, објеката и инсталација**

КАНДИДАТ: мр Драган Хајровић

Београд, АВГУСТ 2016.

Комисија за оцену и одбрану докторског уметничког пројекта „ПРОСТОРНО-ВРЕМЕНСКА КОНТЕКСТУАЛИЗАЦИЈА И ПРОИЗВОДЊА ЗНАЧЕЊА У ЛИКОВНОМ ДЕЛУ – изложба слика, цртежа, објеката и инсталација“ кандидата Драгана Хајровића именована на седници Наставно-уметничког већа ФЛУ у Београду радила је у саставу: мр Радомир Кнежевић, ред. проф ФЛУ, мр Добрица Бисенић, ред. проф ФЛУ, мр Зоран Тодовић, ред. проф Академије уметности у Новом Саду и др ум Милета Продановић, ред. професор ФЛУ (ментор) и донела је следећи закључак:

Биографија кандидата

Драган Хајровић је рођен 01.12.1970. године у Зрењанину. Дипломирао је на Факултету ликовних уметности у Београду 1995. године - одсек сликарство у класи професора Чедомира Васића. Магистрирао је на Факултету ликовних уметности у Београду 2001. године - одсек сликарство у класи код истог професора. Наслов његове магистарске тезе био је: „Од предлошка до цитата“.

Докторске уметничке студије је уписао на Факултету ликовних уметности у Београду - студијска група за сликарство.

Излагао је више пута самостално:

- 1993. година, Галерија позоришног клуба, Зрењанин, цртежи
- 1996. година, Галерија „Палета“, Културни центар Београда, Београд, цртежи
- 1998. година, Културни центар Студентски град, Београд, цртежи и слике
- 2001. година, магистарска изложба, ФЛУ, Београд, слике и цртежи
- 2003. година, Центар за визуелну културу Златно Око, Нови Сад, слике и цртежи
- 2004. година, Спомен кућа Ђуре Јакшића, Српска Црња, слике и цртежи
- 2008. година, Галерија Духовног центра „Преподобни Рафаило Банатски“ цртежи
- 2009. година, Градска Галерија Димитровград, цртежи и слике
- 2009. година, Галерија „Чедомир Крстић“ Пирот, слике и цртежи
- 2009. година, Галерија Стара Капетанија, Земун, слике и цртежи
- 2011. године, Мали салон Народног Музеја Зрењанин, цртежи и слике

Од његових групних наступа на значајним колективним изложбама у земљи и иностранству треба издвојити:

- 1990. година, Галерија Дома Омладине, Београд, цртежи (избор Драгана Јовановића)
- 1992. година, Уметничка колонија, Зрењанин, слике
- 1993. година, Прво Бијенале цртежа, Савремена Галерија Зрењанин, Зрењанин,
- 1995. година, Галерија „Андрејев венац“, изложба „ПЕРСПЕКТИВЕ XXIII, Београд, слике
- 1996. година, Галерија УЛУС-а, Београд, нови чланови, слике
- 1997. година, Међународно Бијенале акварела, Зрењанин
- 1997. година, Галерија УЛУВ-а, Зрењанин, слике

- 1998. година, Савремена галерија Бекешчаба, Мађарска, слике
- 1999. година, Градска Галерија, Димитровград, слике
- 1999. година, Галерија савремене уметности, Ниш, слике
- 1999. година, Савремена галерија Софија, слике
- 2000. година, Уметничка колонија Ечка, Савремена Галерија Зрењанин, слике
- 2000. година, Јесења изложба УЛУС-а, Павиљон Цвијета Зузорић, Београд, слике
- 2001. година, Пролећна изложба УЛУС-а, Павиљон Цвијета Зузорић, Београд, слике
- 2003. година, Савремена Галерија, Бекешчаба, слике
- 2003. година, Галерија графички колектив, Београд, изложба графике малог формата
- 2003. година, Међународно Бијенале уметности минијатуре, Горњи Милановац
- 2004. година, Галерија графички колектив, Београд, изложба графике малог формата
- 2004. година, Мајска изложба графике, Галерија графичког колектива, Београд
- 2004. година, 30 година Академије уметности у Новом Саду, Галерија Матице Српске, Нови Сад, слике и цртежи
- 2004. година, Спомен кућа Ђуре Јакшића, липарске вечери, Српска Црња, слике
- 2004. година, 33. НОВОСАДСКИ САЛОН, изложбени простор Војвођанске банке, Нови Сад, слике
- 2005. година, Галерија графички колектив, Београд, изложба графике малог формата
- 2005. година, 34. НОВОСАДСКИ САЛОН, изложбени простор Војвођанске банке, Нови Сад, цртежи
- 2006. година, Галерија „Србија“, Ниш, NIŠ ART FOUNDATION, цртеж
- 2006. година, Галерија „Philip Morris“, Београд, NIŠ ART FOUNDATION, цртеж
- 2008. година, 37. НОВОСАДСКИ САЛОН (Тело у новом миленијуму), Поклон збирка Рајка Мамузића, Галерија Златно око, Галерија Tableau, Мали ликовни салон, Нови Сад, слике и цртежи
- 2010. година, Савремена Галерија Зрењанин, ПРОЈЕКАТ „30 са 30“, цртежи
- 2011. година, Кабинет цртежа: Збирка малог цртежа, Академија уметности Нови Сад, Спомен збирка Павла Бељанског, Нови Сад, цртежи
- 2011. година, Народни музеј Зрењанин, Ноћ музеја, слике и цртежи
- 2011. година, ПРОЈЕКАТ „30 са 30“, Савремена Галерија Зрењанин, цртежи
- 2012. година, Пројекат „Разлике“ 2012, Студентски културни центар - Фабрика, Нови Сад, цртежи, објекти
- 2012. година, I Међународно бијенале мале графике, Ниш
- 2012. година, ПРОЈЕКАТ „30 са 30“, Савремена Галерија Зрењанин, цртежи
- 2013. година, ПРОЈЕКАТ „30 са 30“, Савремена Галерија Зрењанин, цртежи
- 2014. година, ПРОЈЕКАТ „30 са 30“, Савремена Галерија Зрењанин, цртежи
- 2014. година, Зрењанински уметници, УА Зрењанин, Савремена Галерија Зрењанин
- 2014. година, Изложба наставника и сарадника департмана ликовних уметности АУ у Новом Саду, Галерија ликовне уметности - поклон збирка Рајка Мамузића
- 2015. година, Јесења изложба УЛУС-а, павиљон Цвијета Зузорић, Београд, цртежи и слике
- 2015. година, Друго Београдско Тријенале цртежа и мале пластике, павиљон Цвијета Зузорић, Београд, цртежи
- 2015. година, ПРОЈЕКАТ „30 са 30“, Културни центар Зрењанин, слике
- 2016. година, ПРОЈЕКАТ „30 са 30“, АртЦЕНТАР, Београд, слике
- 2016. година, ПЕРСПЕКТИВЕ, Зрењанинска уметничка сцена 2016.,

- Савремена галерија Зрењанин, слике и цртежи
- 2016. година, 13. међународни бијенале уметности минијатуре, Модерна галерија Културног центра, Горњи Милановац, цртежи-објекти
 - 2016. година, Пролећна изложба УЛУС-а, павиљон Цвијета Зузорић, Београд, слике
 - 2016. година, Изложба чланова УЛУС - а, Галерија УЛУС, Београд, слика

Члан је Удружења ликовних уметника Србије од 1996. године и Графичког колектива од 2000. године.

Запослен је на Академији уметности у Новом Саду од 2000. године. Тренутно у звању ванредног професора за ужу стручну уметничку област Цртање. Ванредни професор је на предметима Цртање и Истраживање у цртежу. На Академији уметности у оквиру наставног процеса написао је програм и књиге предмета за наставне предмете:

Истраживање у цртежу 1, 2, 3, 4 – основне студије
Истраживање у цртежу 5, 6 – дипломске мастер студије (Изборни)
Истраживање цртежом 1, 2 – докторске уметничке студије (Изборни)

Добитник је више награда за сликарство („ПЕРСПЕКТИВЕ XXIII“, Награда за цртеж на „Пројекту 30 x30“, Савремена Галерија Зрењанин, 2013. године...) и учесник више ликовних колонија.

Драган Хајровић је такође организовао и низ ликовних манифестација својих студената и других уметника (изложба цртежа студената прве године Академије уметности Нови Сад, Библиотека града Београда, Београд - организатор и селектор радова - 2005. година, Манифестација Липарске вечери, Српска Црња, Дани Ђуре Јакшића, организатор и селектор ликовне колоније - 2010. година, редовно учествовање у конкурсима за младе...), а аутор је и десетак теоретских текстова публикованих у каталозима уметника.

Анализа рада

Докторски уметнички пројекат Драгана Хајровића састоји се из два сегмента, изложбеног пројекта и писаног рада који доноси веома значајну допуну уметничког/изложбеног дела његовог остварења. Уметнички рад, сложена поставка састављена из девет делова које аутор назива „целинама“ плод је вишегодишњих истраживања и праксе која своје полазиште и чврсто утемељење има у области цртежа.

Писани део пројекта, дисертација, „тврдим“ теоријским и филозофским дискурсом прати остварење у домену визуелног, непрекидно уводећи нове сугестије могућих читања.

Рад „ПРОСТОРНО-ВРЕМЕНСКА КОНТЕКСТУАЛИЗАЦИЈА И ПРОИЗВОДЊА ЗНАЧЕЊА У ЛИКОВНОМ ДЕЛУ – изложба слика, цртежа, објеката и инсталација“

отвара нека врста скрупулозно написаног глосара. Окупљени под насловом који понавља назив целог пројекта ту се налазе микросеји који тематизују најважнија чворишта разумевања Хајровићеве поетике – названи су: Простор, Време, Контекст, Значење и, закључно, Ликовно дело. Тај део наговештава шта ће, у суштини, бити фокус његових интересовања како на теоријском, тако и на практичном нивоу, а то је покушај да се различитим ликовним приступима у дело „утисне“ темпорална димензија својствена музици или сценским делима, димензија која – како се донедавно традиционално сматрало – није природљива остварењу визуелне уметности.

Основни део, онај који се надовезује на уводни каталог појмова подељен је на сегменте који прате поједине просторне целине његове изложбе. У склопу тих делова, заједно са дескрипцијом радова, налазе се и прецизне теоријске елаборације уметникових интенција. Тако се, на пример, у одељку обележеном као „Целина 1“ приказују два комплексна рада настала акумулацијом јединствених квадратних формата и то је место на којем се објашњавају разлози за избор квадратног формата градивне јединице акумулативних радова, избор иконографије и многи други аспекти уметникове поетике. Склапањем појединачних радова који се на различите начине усредсређују на аспекте личне, породичне историје и идентитета, долази до извесне „наративне имплозије“ која онда додаје раду назнаке темпоралне димензије.

„Целина 2“ је заправо кратки видео рад (тачније, дигитализовани архивски снимак из породичне заоставштине) и од свих радова на изложби у њој је најексплицитније дата темпорална димензија. Он се, наравно, за друге радове везује тиме што је пројекција уклопљена у сложену инсталацију која подразумева просторно распоређене објекте. У приказу „Целине 3“ која се састоји од низа коцака – где су цртежи, слике и рељефи заправо склопљени у тродимензионалне облике, подложне просторном рекомбиновању, Хајровић расправља о односу тело-биће у уметности, док су наредне две целине/одељка место где се расправља о цитатности, односу оригинала према ауторским читањима дела старе уметности (Пјеро дела Франческа, Мазачо, Фра Анђелико, орђоне, Ел Греко, охридска икона Благовести, Веласкез). И у наредним „поглављима“ („Целине 7-9“) варирају се различити уметнички поступци – цртеж, просторни цртеж живом, услојени прикази на објектима изведеним на транспарентној подлози – док се теоријски наратив који прати дескрипцију усредсређује на питања знака, иманентног простора дела, меморије и идентитета (кроз ликове сукцесивних генерација породице), као и позиције посматрача/конзумента, планова/слојева ликовног дела и концепта отвореног дела.

Приказима појединачних радова, дакле, Хајровић успева да предочи и сва теоријска полазишта на којима почива његов рад.

Критички осврт референата

Писани део рада Драгана Хајровића на најбољи начин подупире платформу на којој настаје уметнички рад. Из обимног материјала насталог током докторских уметничких студија издвојени су радови који се најбоље надовезују на идеју ненаметљивог утискивања димензије времена у низ радова који је по основним карактеристикама просторни. Тиме је постигнут најважнији циљ једног докторског уметничког пројекта, а то је компетентно разумевање сопственог уметничког процеса и свих путева који воде до његове реализације. На тај начин је фиксирана поуздана основа и трасиран пут будућим радовима.

У раду је коришћена обимна литература заснована махом на капиталним филозофским и теоријским делима двадесетог века (Барт, Башлар, Перс, Бењамин, Еко, Дериде, Хајдегер, Де Сосир, Мерло Понти...).

Синергија која постоји између два дела пројекта, писаног и изложбеног, постигнута је веома убедљиво. Сложен по концепту и убедљив у реализацији, докторски уметнички пројекат „ПРОСТОРНО-ВРЕМЕНСКА КОНТЕКСТУАЛИЗАЦИЈА И ПРОИЗВОДЊА ЗНАЧЕЊА У ЛИКОВНОМ ДЕЛУ – изложба слика, цртежа, објеката и инсталација“ представља обogaћивање наше ликовне сцене и залог континуитета у раду кандидата мр Драгана Хајровића.

Оцена резултата - закључак са образложењем уметничког доприноса рада

Докторски уметнички рад „ПРОСТОРНО-ВРЕМЕНСКА КОНТЕКСТУАЛИЗАЦИЈА И ПРОИЗВОДЊА ЗНАЧЕЊА У ЛИКОВНОМ ДЕЛУ – изложба слика, цртежа, објеката и инсталација“ кандидата мр Драгана Хајровића изведен је пажљиво и скрупулозно. Анализа којом кандидат узима у разматрање сопствени рад изведена је на високом теоријском нивоу, а ликовни, изложени део сумира досадашње искуство уметника и отвара нове просторе.

У целини узевши, Хајровићев рад је сложена и добро компонована целина која своју вредност доноси колико преданом истраживању и вишегодишњем прикупљању грађе, толико и уметничкој инспирацији и организацији материјала. Одликује га и одважност кандидата да се упутује у област која му је у досадашњем раду није била блиска (просторно истраживање, нови материјали, покренуте слике...), а која сасвим логично произилази из његове досадашње уметничке праксе која је, постепено, водила до онога што Умберто Еко назива „отвореним делом“. Уметнички рад представља вредно и визуелно узбудљиво остварење које отвара многобројне проблеме и нуди подстицајну платформу за теоријску елаборацију. У текстуалном делу пронађена је права мера и квалитет употребљене литературе.

Имајући у виду садржајно и прецизно образложење теме као и настанка уметничког дела у писаном раду, комисија сматра да је кандидат мр Драган Хајровић успешно реализовао и представио јавности свој уметнички пројекат и предлаже Наставно-уметничком Факултета

ликовних уметности да усвоји овај извештај и достави га Сенату Универзитета уметности како би се могао одредити датум одбране.

мр Радомир Кнежевић, ред. проф ФЛУ

мр Димитрије Пецић, ред. проф ФЛУ

мр Добрица Бисенић, ред. проф ФЛУ

мр Зоран Тодовић, ред. проф Академије уметности у Новом Саду

др ум Милета Продановић, ред. проф ФЛУ
